

ثروت و خون: اقتصاد پلانتوکراتیک، بنیان امپراتوری بریتانیا

۱۶ فروردین ۱۴۰۴ ساعت ۱۰:۵۰

اقتصاد پلانتوکراتیک، در کنار غارت شرق، نقشی چشمگیر در شکوفایی بی‌نظیر ثروت و رفاه جزیره انگلیس داشت

کشور انگلیس به عنوان یکی از استعمارگران پیر، از اولین کشورهای پیشگام در توسعه صنعتی است. اما آنچه که باعث پیشرفت و شکوفایی اقتصاد این کشور شد، نه انقلاب صنعتی، بلکه به واسطه اقتصاد پلانتوکراتیک بود:

«اقتصاد پلانتوکراتیک، در کنار غارت شرق، نقشی چشمگیر در شکوفایی بی‌نظیر ثروت و رفاه جزیره انگلیس داشت. با تمامی پیامدهای اجتماعی، فرهنگی و علمی آن که در نیمه اول سده نوزدهم به شکل انقلاب صنعتی رخ نمود. سرزمینی فقیر که در آغاز سده نوزدهم کمتر از ده میلیون نفر جمعیت داشت و در دو سده پیش نامدارترین شاعر آن بر ثروت هرگز رشک می‌برد و از جواهرات بی‌حسابی سخن می‌گفت که "دست سخاوتمند شرق به پای پادشاهان خود می‌ریزد، اکنون به ثروتی دست یافته بود که حتی در رویاهایش به تصور نمی‌آمد و این ثروت نه به تمامی ده میلیون سکنه جزیره انگلیس که به اقلیتی تعلق داشت در همین زمان بخش مهمی از این مردم در فقری جانکاه به سر می‌بردند و ثروت انبوه فوق در دست معدود خاندان‌هایی انباشته می‌شد که آنان را الیگارش‌های مستعمراتی می‌خوانیم؛ و همین الیگارش‌ها بود که در سده نوزدهم پدیده زرسالاری جهانی را شکل داد. برای نمونه، در سال ۱۶۸۰ جزیره باربادوس در تملک تنها ۲۰۰ پلانتوکرات انگلیسی بود برخی خاندان‌های نامدار انگلیسی چون ولزلی یانگ، ساترلند کول و لیندسی ثروت اولیه خود را از پلانت‌ها و تجارت برده اندوختند؛ همانگونه که خاندان پیت ثروت نخستین خود را در کمپانی هند شرقی اندوخت. در بررسی الیگارش‌های زرسالار سده بیستم با این خاندان‌ها آشنا خواهیم شد. در اینجا تنها تأکید می‌کنیم که بسیاری از اینان از جمله پنج خاندان فوق، از گرداندگان و کارگزاران کمپانی هند شرقی نیز بودند.»

منبع: عبدالله شهبازی، زرسالاران یهودی و پارسی استعمار بریتانیا و ایران، جلد ۱، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های

سیاسی، ۱۳۷۷، صص ۲۲۸-۲۲۹

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/50047/بریتانیا-امپراتوری-بنیان-پلانتوکراتیک-اقتصاد-خون-ثروت>